

**Wiosenne spotkanie prezesów i przedstawicieli Klubów Inteligencji Katolickiej
w Warszawie, w dniu 17 czerwca 2023 r.**

17 czerwca 2023 r. w gościnnej siedzibie warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej przy ul. Freta 20/24A odbyło się wiosenne spotkanie przedstawicieli Klubów. W spotkaniu uczestniczyli: Anna Dorota Władyczka przewodnicząca Porozumienia Klubów i Przewodnicząca KIK-u we Wrocławiu, Antoni Duda, współprzewodniczący Porozumienia, prezes Klubu w Opolu, Jan Murawski współprzewodniczący Porozumienia, sekretarz Klubu w Warszawie i gospodarz spotkania, Maria Banaszekiewicz, prezes i Jadwiga Łażewska-Będkowska, wiceprezes Klubu w Częstochowie, Zbigniew Morteck, prezes KIK-u w Krakowie, Antoni Winiarski, przedstawiciel KIK-u w Katowicach, Przemysław Alexandrowicz, prezes KIK-u w Poznaniu i Marta Czyżak, sekretarz KIK-u w Toruniu i Sekretarz Porozumienia. Za pośrednictwem Internetu połączyli się z nami i uczestniczyli w spotkaniu Klaudia Wolak wiceprezes KIK-u w Bielsku Białej i Andrzej Bering prezes Szczecińskiego Klubu Katolików. Spotkaniu przewodniczyła Anna Dorota Władyczka. Program spotkania obejmował następujące punkty:

1. Powitanie oraz modlitwa;
2. Informacja i dyskusja na temat programu jesiennej Pielgrzymki KIK-ów na Jasną Górę, 18 listopada 2023 r. – Maria Banaszekiewicz;
3. Przedstawienie wyników badań segmentacyjnych postaw Polaków wobec Kościoła i wiary – Jan Murawski;
4. Informacje o wydarzeniach w Klubach, których przedstawiciele uczestniczą w spotkaniu;
5. Bieżące informacje z życia Kościoła katolickiego w Polsce, w tym dyskusja czy Porozumienie Klubów powinno wydać wspólne oświadczenie w sprawie Świętego Jana Pawła II;
6. Modlitwa i pożegnanie.

Ad 1. Uczestników spotkania przywitał Jan Murawski, modlitwę Sekwencją do Ducha Świętego poprowadziła Anna Dorota Władyczka.

Ad 2. Ramowy program XLIII Pielgrzymki Klubów Inteligencji Katolickiej na Jasną Górę i poczynione już w tej sprawie ustalenia przedstawiła Maria Banaszekiewicz. Pielgrzymka odbędzie się 18 listopada 2023 r. zgodnie z sprawdzonym już harmonogramem:

- 9. 30 Msza św. w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej celebrowana przez kapelanów Klubów Inteligencji Katolickiej pod przewodnictwem zaproszonego ks. biskupa;
- 11.00 modlitwa i złożenie kwiatów pod pomnikiem bł. kard. Stefana Wyszyńskiego;
- 11.30 – 13.30 wykłady w Kaplicy Różańcowej;
- 13.45 Droga Krzyżowa na Wałach Jasnogórskich i złożenie kwiatów pod pomnikiem św. Jana Pawła II;
- Spotkanie prezesów i osób upoważnionych do reprezentacji Klubów Inteligencji Katolickiej w redakcji Tygodnika Katolickiego „Niedziela”.

Podjęto dwie kwestie organizacyjne pielgrzymki: zaproszenia księdza biskupa – głównego celebransa i przygotowania Drogi Krzyżowej. Kwestia pierwsza pozostaje na razie otwarta (członkowie Porozumienia zadeklarowali gotowość rozmów wstępnych z księżmi biskupami). Rozważania Drogi Krzyżowej przygotowuje Szczeciński Klub Katolików.

Ad 3. Obszerną prezentację wyników badań segmentacyjnych postaw Polaków wobec Kościoła i wiary zatytułowaną „Smutek w Kościele. Gdzie jest Dobra Nowina?” przedstawił Jan Murawski. Badanie zostało przeprowadzone z inicjatywy warszawskiego KIK-u przy współpracy Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego, Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, firmy Indicator i Instytutu Sinus – oraz pomocy organizacji Renovabis. Obecnie wyniki badań są przedstawiane zainteresowanym arcybiskupom – metropolitom, a ich inicjatorzy chcieliby zaprezentować je również na forum Episkopatu Polski, tak by Kościół w Polsce mógł jak najlepiej pełnić swoją misję.

Prezentowane treści – ukazujące postrzeganie Kościoła przez polskie społeczeństwo były na bieżąco komentowane przez uczestników spotkania, wywołały także żywą dyskusję na zakończenie. Anna D. Władyczka argumentowała, że żyjemy w świecie w świecie areligijnym, nie ma w Polsce medium [o dużej sile oddziaływania – M. Cz.], które byłoby pełne szacunku dla Kościoła, promuje się model zachowania oderwany od etyki katolickiej. Realizacja części z postulatów wybieranych przez respondentów prowadziłyby do samozagłady Kościoła.

Najwięcej powołań mamy w środowiskach najbardziej tradycyjnych. Tak naprawdę jest to jednak kwestia reformy Kościoła. Wobec zarzutu, że Kościół ukrywał przestępstwa seksualne księży – trzeba także uwzględnić ówczesny kontekst społeczny, obyczajowy. Przemysław Alexandrowicz stwierdził natomiast, że Kościół nie wypowiedział się jasno w sprawie arcybiskupa metropolity poznańskiego Juliusza Paetza (1996–2002), „powinien albo ukarać albo uniewinnić. Trzeba wszystkie przypadki wyjaśniać – być super ostrożnym i super

konsekwentnym”. Antoni Winiarski zauważył, że niektóre pytania nie są precyzyjnie sformułowane, a jedno z pytań sugeruje odpowiedź na to pytanie.

Jan Murawski zakończył dyskusję prośbą o próbę refleksji: „Co ja osobiście jako członek (prezes) KIK-u mogę zrobić w obecnej sytuacji Kościoła w Polsce”. Wskazał też, że „Kościół mechanizmy rozwiązywania tych spraw wypracował niedawno, funkcjonowało ukrywanie przestępców seksualnych (księża byli przenoszeni do innych parafii). Każdego roku do Inicjatywy „Zranieni w Kościele” zgłasza się 200 osób z nowymi, a właściwie starymi sprawami.

Ad 4. Informacje o wydarzeniach w Klubach, których przedstawiciele uczestniczą w spotkaniu.

Wszyscy uczestnicy spotkania w pięciominutowych wystąpieniach zarysowali kondycję Klubów i podejmowane przez nie inicjatywy.

Klub Inteligencji Katolickiej w Częstochowie spotyka się na mszach świętych i konferencjach ks. kapelana Mariusza Frukacza, uczestniczy także w wykładach historyczno-literackich. 23 III 2023 wystosował apel w obronie Jana Pawła II, w październiku 2023 r. planuje Dni Kultury Chrześcijańskiej.

Klub w Katowicach liczy 246 członków, skupionych w dziewięciu sekcjach terenowych i dwóch tematycznych (Nauka–Wiara i Wiedzy Religijnej). Sekcja Wiedzy Religijnej odpowiada za nagrania wykładów biblijnych ks. prof. Józefa Kozyry, udostępnianych w Internecie. Raz w miesiącu ukazuje się biuletyn klubowy „Dlatego” (także na stronie internetowej Klubu). Sekcja Klubu w Zabrze zorganizowała 2022 r. zbiórkę na Dzieło Nowego Tysiąclecia. Klub upamiętnia swoich zmarłych członków poprzez tablice pamiątkowe, wydawnictwa, umieszczenie materiałów biograficznych w Panteonie Górnośląskim. Współorganizuje Dni Kultury Chrześcijańskiej (ostatni: X-XI 2022), koncerty muzyki organowej w katowickiej archikatedrze, Spotkania Dzieci z okazji Dnia Dziecka „I przez nas świat ma lepszy być”. Zarząd Klubu wydaje oświadczenia (Pomoc dla Ukrainy, w sprawie agresji na Ukrainę, w sprawie ataków na Jana Pawła II). Antoni Winiarski zakończył swe sprawozdanie pytaniem: „Czy to co robimy – pomaga nam w dojściu do świętości, do chwały nieba?”

Klub Inteligencji Katolickiej w Krakowie liczy 129 członków. Przygotowuje się do obchodów 100-lecia urodzin Stanisława Wilkanowicza (ur. 3 stycznia 1924 w Młocinach, zm.

9 lipca w Krakowie). Zamierza ufundować nagrodę Jego imienia dla doktoranta. Planuje sesję poświęconą jego osobie.

Klub Inteligencji Katolickiej w Opolu czeka na zakończeniu remontu domu katechetycznego przy katedrze (gdzie mieści się jego siedziba), gdy to nastąpi – wznowi spotkania odczytowe i dyskusyjne. Stowarzyszenie posiada oddziały w Zdzeszowicach, Kędzierzynie-Koźlu i w Krapkowicach.

Klub Inteligencji Katolickiej w Poznaniu jest otwarty na inicjatywy zewnętrzne, nawet jeśli nie są ściśle klubowe: wspiera rodziców zaniepokojonych sytuacją w poznańskich szkołach, zespół niosący pomoc kobietom w nieplanowanej ciąży, stowarzyszenie dużych rodzin.

Działalność Klubu Inteligencji Katolickiej w Toruniu realizuje się w czterech głównych nurtach: 1. konferencyjnym, realizowanym we współpracy z Marszałkiem Województwa Kujawsko-Pomorskiego i z Prezydentem Miasta. W bieżącym roku planowana jest sesja: „Karol Wojtyła w świetle archiwów państwowych i kościelnych” (16 października 2023); 2. wspieranie – poprzez kwesty i kiermasze w Kościele Akademickim, we współpracy z Jezuickim Wolontariatem Misyjnym „Projekt Zambia Toruń”, misji jezuickich w Zambii; 3. Wykłady, spotkania, promocje książek o charakterze otwartym w Centrum Dialogu Społecznego (siedzibie klubu), np. spotkanie z ks. dr. Jarosławem Czyżewskim, postulatorem procesu beatyfikacyjnego Słudźbnicy Bożej Wandy Błęńskiej oraz wolontariuszami misyjnymi z Poznania (19 kwietnia 2023). W spotkaniach uczestniczy także młodzież akademicka. Klub liczy nominalnie 25 członków. Raz w miesiącu sprawowana jest msza św. z homilią przez o. Zbigniewa Jałbrzykowskiego SJ asystenta kościelnego Klubu.

Klub Inteligencji Katolickiej we Wrocławiu stara się przyciągać chętnych czy sympatyków wysokim poziomem sprawowanej liturgii, a także wykładami o tematyce historyczno-społeczno-teologicznej. Raz w roku organizuje dzień otwarty: mszę św., wykład dla dorosłych, a dla dzieci – warsztaty muzyczne. Średnia wieku to 80 + .

Szczeciński Klub Katolików spotyka się co dwa tygodnie na wykładzie o tematyce historyczno-społecznej. Wysyła zaproszenia do 30 osób. Jako prelegentów zaprasza także ciekawe osoby z lokalnej społeczności. Organizuje wielkopostne i adwentowe wieczory skupienia.

Warszawski Klub Inteligencji Katolickiej – inicjator badań, dostrzega w ich wynikach zapowiedź tendencji zmniejszenia się liczby członków Kościoła katolickiego w Polsce. Także w środowisku KIK-u wiele osób przeżywa kryzys zaufania do Kościoła. Wydarzenia ostatnich

lat (pandemia, wojna na Ukrainie) prowokują do poszukiwania odpowiedzi na pytanie: po co jesteśmy, jaka jest rola chrześcijan w obecnej sytuacji historyczno-dziejowej, jaka jest nasza tożsamość. W odpowiedzi członkowie Klubu starają się budować wspólnotę osób, które chcą zmieniać świat na bardziej ewangeliczny: „Staramy się opowiadać o Ewangelii i zachęcać do niej innych – przez przykład, czyn” (np. organizację Punktu Interwencji Kryzysowej przy granicy polsko-białoruskiej, działalność na rzecz Ukrainy). „Realizujemy przez to Ewangelię”. Klub inwestuje w formację religijną członków: składają się na nią przede wszystkim msze św. w kościele św. Marcina, spotkania biblijne. Powstał zespół który ma opracować całonocny program duszpasterski dla wszystkich grup wiekowych.

Ad 5. W kwestii wspólnego oświadczenia Porozumienia Klubów w sprawie Świętego Jana Pawła II głos zabrał Zbigniew Mortek. Przypomniał wcześniejsze ustalenie, że Porozumienie ma charakter nieformalny. Stwierdził, że Kluby mogą indywidualnie przyjąć oświadczenie (przygotowane przez Tomasza Marka Orfina z KIK-u we Wrocławiu) i zamieścić je na swojej stronie internetowej¹. Zebrani zgodzili się z tą propozycją.

Ad 6. Ostatnim punktem spotkania była modlitwa, poprowadzona przez Annę Dorotę Władyczkę. Część z obecnych opuściła spotkanie spiesząc się na odjeżdżające w krótkim czasie pociągi, a cztery osoby udały się na wspólny obiad w lokalu wskazanym przez gospodarza spotkania.

Toruń, 29 czerwca 2023 r.

Marta Czyżak

---

¹ Projekt Oświadczenia Klubów Inteligencji Katolickiej w sprawie ataków na św. Jana Pawła II